

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Gymnázium Šternberk, Horní náměstí 5

Horní náměstí 5/167
785 01 Šternberk

Identifikátor školy: 600 016 951

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Olomouc

Termín konání orientační inspekce: 6. - 7., 10. - 11. listopadu 1999

Čj.	134 171/99-05058
Signatura	om2zt201

ÚVODNÍ INFORMACE

Ve škole byla provedena ve dnech 19., 22. - 25. dubna 1996 komplexní inspekce, která zhodnotila vzdělávací program školy, podmínky vzdělávací činnosti, průběh a výsledky vzdělávání. Ze závěrů inspekční zprávy vyplývá, že škola byla hodnocena jako nadprůměrná.

Orientační inspekce, která se konala v listopadu 1999, zjišťovala kvalitu vzdělávání v některých humanitních předmětech (cizí jazyky, český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd). V oblasti řízení se zaměřila na vývoj a kvalitativní posun od roku 1996.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V HUMANITNÍCH PŘEDMĚTECH

Společná zjištění

Plánováním a přípravou výuky sledovaných předmětů se zabývají předmětové komise cizích jazyků, dějepisu a základů společenských věd. Komise mimo jiné navrhuje koncepci povinných, volitelných i nepovinných předmětů a jejich zařazení do systému vzdělávacího programu školy. V tomto školním roce se vyučují jako volitelné předměty latina - dvouletý kurz, konverzace v cizím jazyce, dějepisný seminář, společenskovědní seminář, literární seminář, jazykový seminář. Členové předmětových komisí odpovídají za obsahovou a věcnou správnost časových a tematických plánů povinných a volitelných předmětů. Nepovinně si žáci vybrali konverzaci v anglickém jazyce, německém jazyce a španělštinu. Obsahovou náplň nepovinných předmětů doporučují předmětové komise ke schválení řediteli školy. Prostřednictvím předsedů komisí předkládají učitelé návrhy na vybavení sbírek, nárokuje prostorové a materiální zabezpečení výuky, účast žáků v olympiádách, soutěžích, projektech, plánují odborné exkurze, podílejí se na přípravě a průběhu přijímacích zkoušek (jedním z úkolů je také zjištění obsahu vzdělávacích programů Obecná škola a Základní škola a aktuální stav ve školách, z nichž se žáci hlásí do víceletého studia), na tvorbě vlastních testů (pouze jeden člen z každé komise, obsah zadání není ostatním členům znám). Jednotliví členové předmětových komisí také odpovídají za náročnost, obsahovou a věcnou správnost maturitních zkoušek a za kvalitní nabídku zájmové činnosti pro žáky. Nabídka kroužků v rámci humanitních předmětů je příkladná: čtyři hudební kroužky, dramatický kroužek, latina, čínština, dva výtvarné kroužky atd.

Inspekce se také zaměřila na plnění osnov sledovaných předmětů a jejich časovou dotaci podle používaných učebních plánů. Osnovy předmětů jsou plněny, kontrola časové dotace v návaznosti na učební plán byla provedena namátkově - viz str. 8, nedostatky zjištěny nebyly.

Škola požaduje za finanční podpory veřejně prospěšné společnosti jednotné řady učebnic a odborných textů pro jednotlivé předměty. Žáci vyšších ročníků si je podle doporučení učitelů mohou zapůjčit za manipulační poplatek.

Cizí jazyky

Ve škole se vyučují tyto cizí jazyky: anglický, francouzský, latinský, německý a ruský. Učitelé zpracovali pro výuku předmětu tematické a časové plány. Příkladem jsou zpracované tematické plány pro výuku německého jazyka. Obsahují tzv. plán globální, jenž se dělí na plán gramatický a plán konverzace se stanovením počtu hodin pro jednotlivá témata určená učebními osnovami. Globální plán je rozpracován na plány konkrétní, které jsou tvořeny měsíčními tematickými a časovými plány. Přesně vymezují učivo probírané v hodinách konverzace a v hodinách gramatiky. Dílčí nedostatky byly zjištěny v obsahové náplni

tematického plánu latiny. Maximalistické zařazení gramatického učiva bez rozboru a překladu textu nepodporuje u žáků vědomí užitečnosti získávaných poznatků a dovedností v odborné profilaci. Kontinuita výuky cizích jazyků mezi jednotlivými ročníky je promyšleným plánováním zajištěna, k duplicitě nedochází. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd.

Předmět je vyučován v souladu s požadavkem vyhlášky o odborné způsobilosti, v jazyce anglickém není v jednom případě splněn požadavek pedagogické způsobilosti pro daný typ školy.

Materiální podmínky výuky živých cizích jazyků jsou vynikající. Žáci pracují se základní řadou učebnic, s autentickými cizojazyčnými texty a textovými materiály, které pořizují jednotliví učitelé. Omezený výběr studijních textů byl zjištěn v latině. Všichni učitelé jsou vedeni k využívání běžně dostupných audiovizuálních prostředků, zejména magnetofonu a videa. Počítače nejsou při výuce využívány. Učební prostředí je podnětné a esteticky na vynikající úrovni. V době konání inspekce byly dodržovány při výuce předmětu psychohygienické zásady, kterým odpovídá i zařazení předmětu do rozvrhu hodin. Pouze ojediněle měla nevhodná organizace vyučovacích hodin negativní vliv na zátěž a jednostranné soustředění žáků.

Při volbě metod a forem práce učitelé většinou přihlíželi k základnímu komunikativnímu pojetí výuky. Jazykové učivo bylo převážně vyvozováno ze situačního kontextu. Vhodně se střídala samostatná práce, práce ve dvojicích, skupinové a frontální vyučování. Kvalitu výuky pozitivně ovlivnilo využívání vhodných učebnic, názorných pomůcek a zvukových nahrávek. Míra jejich využití se v průběhu inspekce lišila (zcela vhodným a účelným zařazením až po naprostou absenci tam, kde se její využití přímo nabízelo). Pracovalo se i s uměleckým textem a reáliemi. Organizace výuky většinou umožňovala žákům úspěšné uplatnění. V hodinách se hovořilo důsledně v příslušném cizím jazyce. Učitelé si prověřovali výchozí znalosti žáků a průběžně vyhodnocovali výsledky učení. Ve svých požadavcích byli převážně nároční, většina žáků prokazovala velmi dobré až vynikající znalosti. Využití efektivních metod a forem práce vhodně podpořilo vzájemnou spolupráci a komunikaci. Žáci měli při takto organizované výuce dostatek prostoru k vyjádření svých názorů.

Plánování a příprava výuky cizích jazyků v rámci předmětové komise je nejkvalitnější v německém jazyku. V personálních, materiálních a psychohygienických podmínkách výrazně převažují pozitiva. Organizace výuky má nadprůměrnou úroveň. Používané metody a formy práce převážně pozitivně ovlivňují motivaci žáků ke studiu, vzájemnou interakci a komunikaci i výsledky učení.

Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Český jazyk a literatura

Výuka předmětu probíhá podle tematických plánů zpracovaných v souladu se schválenými učebními dokumenty. Ve všech ročnících je využita možnost dělení jedné hodiny týdně, ve které mají žáci možnost dokonaleji si procvičit probírané učivo jazykové a slohové.

Předmět je vyučován v souladu s požadavky vyhlášky o odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, které jsou esteticky na velmi dobré úrovni. Žáci nižších i vyšších tříd gymnázia mají k dispozici dostatečné množství učebnic i literárních textů. Ve škole je zřízena žákovská knihovna, která má pevně stanovenou výpůjční dobu. Knižní fond je žáky využíván a postupně doplňován. Ve škole je dostatek magnetofonových a gramofonových nahrávek, buduje se videotéka. Pomůcky jsou v hodinách používány. Žáci mají přístup i k odborné literatuře, zejména slovníkům a jazykovým příručkám.

Při výuce jsou uplatňovány metody výkladu s vysvětlováním, řízený rozhovor a metody problémové. Při vyvozování nového učiva v literární výchově byly využity mezipředmětové vztahy. Na nižším stupni gymnázia výběr a rozsah učiva nebyl vždy přiměřený věku žáků. Při výuce předmětu byl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení, bylo využíváno různých zdrojů informací. Organizace výuky umožňovala všem žákům pracovat individuálním tempem. Hodnocení a klasifikace prováděné v hodinách byly objektivní a učitelem zdůvodněné. Žáci projevovali k výuce pozitivní vztah.

Plánování i příprava výuky předmětu a personální podmínky jsou vynikající. Materiální podmínky jsou velmi dobré. Psychohygienické a didaktické zásady byly respektovány. Nedostatky se projevily v organizaci výuky na nižším stupni gymnázia. Kvalita používaných metod a forem práce je velmi dobrá. Ve vzájemné komunikaci převažovala pozitivita.

Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Dějepis

Učitelé koncipovali tematické plány předmětu tak, aby na nižším stupni víceletého gymnázia vymezený obsah učiva vycházel ze Standardu základního vzdělávání. Na vyšším stupni gymnázia a ve čtyřletém cyklu je výuka předmětu rozplánována až do posledního ročníku studia. Učivo je probíráno cyklicky. Učitelé vyššího stupně gymnázia při bezprostřední přípravě na výuku vycházeli z předpokladu, že žáci jsou již vybaveni základní faktografií a prošli na nižším stupni určitou průpravou dějepisného myšlení.

Výuka předmětu je zabezpečena učiteli s požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilostí. Úplná kvalifikovanost, osobní zainteresovanost učitelů i dobré materiálně-technické podmínky příznivě ovlivňují kvalitu výuky. Ve škole je vybudována odborná učebna, která je vybavena audiovizuální technikou, částečně aktuálními názornými pomůckami. Sbíрка předmětu je postupně doplňována nákupem mapového materiálu, nástěnných transparentů, nově vycházejících odborných publikací, populárně naučnou literaturou, videokazetami atd. Učitelé si připravují i vlastní studijní materiál, zejména odborné texty. Učební prostředí, v němž probíhá výuka předmětu, je podnětné, esteticky vhodně upravené.

Úroveň výuky předmětu se lišila zejména částečným kombinováním metod a forem práce. Převládající používanou formou bylo frontální vyučování spojené s výkladem. K efektivitě práce přispělo zařazení skupinových a individuálních forem podle schopností a věků žáků. Při výuce s dominantním postavením učitele měli žáci vytvořen prostor k iniciativě a aktivitě pouze v úvodní části vyučovacích hodin, během frontálního opakování. K převažující pasivitě byli žáci odkázáni i v případě, kdy pracovali jen s učebnicí. Takový přístup k organizaci výuky se vyskytl ojediněle. K velmi dobré kvalitě výuky přispělo využití názorných pomůcek, transparentů, map, atlasů, obrazové dokumentace a odborné literatury. Metody a formy práce podporující samostatné a aktivní učení žáků nejsou v běžných vyučovacích hodinách z důvodu důrazu vysokých škol na encyklopedické vědomosti uchazečů téměř využívány. Prvky aktivního učení byly zřejmé v případech, kdy učitelé vytvářeli během řízených frontálních rozhovorů prostor pro kultivaci hodnotových postojů, zaujímání vlastních názorů žáků, aplikací vstupních motivačních metod a kdy výklad prokládali pluralitními pohledy na probírané historické události i mezipředmětovými vztahy. Seminární způsob výuky je převážně praktikován ve volitelném předmětu dějepisný seminář. Zkoušení žáků a opakování učiva bylo zaměřeno na pamětní zvládnutí učiva a pochopení vztahů a souvislostí. Vědomosti žáků učitelé ověřují individuálním ústním i písemným zkoušením a stejnou formou frontálně. Požadavky na vědomosti žáků byly náročné, někdy s ohledem na jejich věk a schopnosti až maximalistické. Prostor pro sebehodnocení žáků nebyl v době inspekce zaregistrován.

Plánování i příprava výuky předmětu v rámci předmětové komise jsou příkladné, v přípravě jednotlivých učitelů byly zjištěny drobné kvalitativní rozdíly. Personální podmínky jsou vynikající. Materiální vybavení je velmi dobré, potřebné pomůcky škola dokupuje podle naléhavosti a finančních možností. V dodržování psychohygienických zásad převažují pozitiva. Výuka je organizována účelně, chybí častější zařazování rozmanitých vyučovacích metod a forem práce. Hodnocení žáků v průběhu inspekce bylo objektivní a učiteli zdůvodněné. Frontální způsob výuky vytváří omezený prostor pro komunikaci. Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Základy společenských věd

Časová dotace předmětu i členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídají schváleným učebním dokumentům. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Pro výuku předmětu není v jednom případě splněna podmínka pedagogické způsobilosti.

Ve škole je dostatek pomůcek pro výuku předmětu a jsou využívány. Žáci mají k dispozici učebnice. Při výuce předmětu se pracuje s různými zdroji informací. Z používaných metod a forem práce převažuje diskuze, řízený rozhovor a výklad. Uplatňovány jsou aktivizační metody a formy práce. Využívány jsou besedy se známými osobnostmi, exkurze a žákovské referáty. Žáci jsou vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Jsou otevření, nemají obavy vyslovit svůj názor. Hodnocení žáků prováděné v hodinách mělo motivující charakter.

Plánování a příprava jsou vynikající, podmínky, metody a formy práce velmi dobré. V interakci a komunikaci převažovala pozitiva.

Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování i příprava výuky jsou promyšlené, v praxi jsou důsledně realizovány odborné, metodické a poradní kompetence předmětových komisí. Kvalitu vzdělávání pozitivně ovlivňují velmi dobré podmínky pro výuku, účelné organizování výuky a používání různých metod i forem práce. Příkladná je výuka německého jazyka. Osobnostní rozvoj žáka podporuje široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů i zájmových útvarů.

Kvalita vzdělávání v hodnocených předmětech je výrazně nadprůměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy stanovené v roce 1996 byly v převážné většině realizovány.

1. Škole se podařilo zrekonstruovat historické objekty, které sousedí s původní budovou gymnázia. Bylo vybudováno materiální zázemí pro výuku biologie, chemie a cizích jazyků. Vznikly další kmenové učebny, moderní sociální zázemí, prostor pro relaxaci a zájmovou činnost žáků i učitelů. Ve škole je nyní k dispozici celkem 38 učeben, z toho 21 odborných. Ve sledovaném období škola také vyřešila otázku zabezpečení vstupu do budovy školy. Hlavní vchody jsou zajištěny zabezpečovacím zařízením. Prioritou

v oblasti materiálně-

-technické zůstává vybudování tělocvičny a dokončení bezbariérového přístupu do výukových prostor školy. Dalším záměrem pro příští období je průběžné obnovování zastarávající audiovizuální a didaktické techniky, doplňování sbírek předmětů podle potřeby i požadavků učitelů a vybudování multimediálního centra.

2. Ve výchovně-vzdělávací oblasti škola cíleně usilovala o kvalitní přípravu žáků ke studiu na vysokých školách a kladla důraz na poskytnutí širokého všeobecného základu vědomostí a dovedností. Systematicky pracovala na prohlubování spolupráce s rakouským ministerstvem školství, na prezentaci ve městě, regionu i v zahraničí. Pro žáky vyžadující individuální přístup byly zavedeny konzultace. Deklarované cíle se škole daří úspěšně realizovat. V minulém školním roce bylo přijato ke studiu na vysokou školu 78, 8 % žáků. V současné době pracuje ve škole 26 zájmových kroužků, profilace žáků je umožněna širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů, škola je zapojena do několika mezinárodních i místních projektů (např. Comenius, Mládež pro Evropu, Projekt Občan), organizuje různé místní i zahraniční aktivity (např. olympiády, soutěže, semináře, besedy s významnými osobnostmi, kulturní a společenské akce, výměnné pobyty - viz výroční zpráva). Žáci se specifickými potřebami využívají nabízených individuálních konzultací. Nedílnou součástí pro zabezpečení kvalitního vzdělávání je důraz školy na pravidelné další vzdělávání pedagogů prostřednictvím vysokých škol, akreditovaných středisek MŠMT ČR a rakouského ministerstva školství. Deklarované cíle zůstávají prioritou i pro další období. Jsou doplněny o dílčí cíle, které směřují k rozvoji všestranné osobnosti žáka. Úspěch v jejich realizaci vedení školy vidí v přijímání nových učitelů na základě konkurzního řízení, v aktivní spolupráci všech pedagogických pracovníků školy, v získání rodiny, v systematické práci se žáky a budování příznivých podmínek pro výuku. Koncepce také obsahuje formy, jakými chce škola vytyčené dílčí cíle dosáhnout.
3. V oblasti řízení školy byl začleněn do organizační struktury poradní orgán třídních učitelů a žáků školy. Širší vedení školy bylo doplněno o vedoucí aktivu třídních učitelů, zástupci studentské rady jsou zváni na některá jednání širšího vedení školy a pedagogických rad. Prioritou pro další období je systematická práce vedení školy s již osvědčenými partnery a v rámci rozvíjení demokratických principů řízení zkvalitnit práci metodických a poradních orgánů (např. převedením některých kompetencí, zlepšením vzájemné informovanosti, vytvořením prostoru pro vyvíjení iniciativy a předkládání návrhů, spoluprací při tvorbě evaluačních nástrojů školy).
4. Novým úkolem, který vyplývá z aktuálního stavu v počtu vycházejících žáků a z dohodnutých podmínek se školským úřadem (útlum šestiletého a sedmiletého studia, jedna třída osmiletého a dvě třídy čtyřletého studia), je prezentace gymnázia v základních školách s rozšířenou výukou jazyků. Koncepce řeší také způsob, jakým budou tito žáci informováni a získávání pro studium na gymnáziu.
5. V koncepčních záměrech nebyla v předstihu řešena otázka postupných strategických kroků při plošném zavádění testů školy, kterými v době inspekce procházely jednotlivé třídy. Nejsou definována případná úskalí, chybí systémovost a způsob využití výsledků testování.

Koncepční záměry školy jsou stanoveny na základě analýzy a vycházejí ze současného stavu. Většinu záměrů deklarovaných v roce 1996 se podařilo splnit, čímž došlo ke kvalitativnímu posunu v podmínkách a vzdělávání školy. Pro další období jsou záměry pojaty jako ucelený systém plánů, včetně vymezení základních cílů a způsobu realizace. Zainteresovány jsou metodické i poradní orgány školy, rodiče i zahraniční partner. Záměry a plánování směřují k dalšímu zkvalitnění výuky, interpersonálních vztahů a k podpoře rozvoje osobnosti žáka. Rezervy má škola ve strategii testování žáků.

Koncepční záměry, kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou výrazně nadprůměrné.

Organizování

Organizační struktura byla v mezidobí let 1996 - 1999 rozšířena o aktiv třídních učitelů, studentskou radu a obecně prospěšnou společnost rodičů a přátel gymnázia, která vznikla transformací dvou nadací a zaniklého sdružení rodičů a přátel školy. Ředitel školy stanovil náplň a kompetence vedoucí aktivu třídních učitelů, rozšířil kompetence vedoucích předmětových komisí, třídních učitelů a výchovné poradkyně, se zástupci tříd byla dohodnuta pravidla spolupráce se studentskou radou. Nově vzniklé orgány plní úlohu poradní, umožňují předávání zkušeností, pomáhají předcházet problémům a zajišťují zpětnou vazbu. Předmětové komise plní vedle tradiční organizační úlohy i metodické kompetence. Vedoucí předmětové komise např. předkládá koncepci daných předmětů, provádí rozbor úrovně výuky, má poradní hlas při personálních opatřeních, navrhuje skladbu volitelných a nepovinných předmětů, odpovídá za zájmovou činnost, posuzuje koncepci gymnázia a navrhuje změny a doplňky. Třídní učitelé a výchovná poradkyně mají posíleny kompetence v diagnostické činnosti. Na základě osobních pohovorů se žáky, rozborů dotazníků, sociogramů, rozhovorů s jednotlivými učiteli i rodiči vypracovávají třídní učitelé charakteristiku žáka, sledují jeho vývoj, doporučují návštěvu výchovného poradce nebo školního psychologa, o zjištěných poruchách učení informují učitele žáka. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že třídní učitelé tuto činnost provádějí rozdílně, pouze formální přístup k zadaným úkolům zjištěn nebyl. Diagnostická činnost výchovné poradkyně je zaměřena na sledování vztahů v ročnících, kde se formuje kolektiv, současně v těchto ročnících formou dotazníků zjišťuje případné problémy žáků s učením, předmětem nebo učitelem. Individuální přístup k žákům talentovaným i s problémy v učení je řešen především nabídkou konzultací. Integrované žáky škola v tomto školním roce nevykazuje. Zjistí-li třídní učitel nebo výchovný poradce při diagnostické činnosti závažné nedostatky, které se týkají práce učitelů, jsou povinni okamžitě informovat ředitele školy nebo jeho zástupce. Třídní učitelé také zodpovídají za rychlé a úplné předávání informací žákům i jejich zákonným zástupcům. Škola k předávání informací dále používá tradiční a osvědčené prostředky (např. školní rozhlas, nástěnky, informační tabule, žákovské knížky, studijní průkazy, školní časopis, třikrát ročně třídní schůzky, třídní schůzky pro rodiče žáků prvních a čtvrtých ročníků, podle potřeby osobní schůzky). Důležitá sdělení jsou rodičům zasílána doporučeně. Namátkovou kontrolou nebyly z hlediska předávání informací zjištěny nedostatky. Rodiče mohou se školou spolupracovat jednak prostřednictvím obecně prospěšné společnosti (jejím hlavním úkolem je získávání finančních prostředků pro zlepšení podmínek gymnázia), ale také individuálně. Jejich připomínky a názory vznesené na třídních schůzkách jsou vedení školy předkládány prostřednictvím třídních učitelů k analýze. V poslední době se škola intenzivně zabývala nespokojeností žáků i rodičů s úrovní poskytovaného stravování. Podle sdělení ředitele školy se podařilo ve spolupráci s městským zastupitelstvem situaci řešit vypsáním konkurzu na místo vedoucí jídelny.

Vnější informační systém školy je propracován a patří mezi prvořadě koncepční úkoly. O jeho trvalé kvalitě mimo jiné vypovídá výroční zpráva školy, vypracované koncepční záměry a další dokumentace. Prvky sebehodnocení obsahuje především dokument, který řeší koncepci školy. Tento dokument je vytvořen na základě analýzy předcházejícího období, prognózy dalšího vývoje a jsou v něm formulovány způsoby dosažení vytyčených cílů. Při zpracování koncepce ředitel školy také vychází z podnětů a připomínek učitelů, orgánů státní správy a dalších partnerů.

Organizační uspořádání školy splňuje podmínky funkčnosti. Doplnění struktury o další poradní orgány a rozšíření kompetencí stávajících metodických orgánů z kvalitňuje řízení

školy. Rodiče se do organizačního uspořádání začlenili jako instituce, která se spolupodílí na práci školy především z hlediska ekonomického. Vytvořené a používané vnitřní i vnější informační systémy umožňují bezproblémové předávání různých pokynů, sdělení a přispívají k vynikající prezentaci školy.

Organizační uspořádání školy i informační systémy jsou příkladné.

Vedení a motivování pracovníků

Při řízení školy jsou uplatňovány demokratické principy, které vyplývají z kvalitní organizační struktury a vymezených kompetencí vedoucích pracovníků, metodických a poradních orgánů i jednotlivých učitelů. Pro zlepšení operativního řízení byly zavedeny každodenní porady širšího vedení školy před vyučováním a jedenkrát týdně v kompletním složení.

Všichni pracovníci školy byli seznámeni se svými právy a povinnostmi, s koncepčními záměry i celoročním plánem školy. K obsahu používaných dokumentů, chodu školy i k práci vedení se mohou vyjadřovat, vznášet námítky a podávat návrhy prostřednictvím metodických a poradních orgánů. Vedení školy s jejich náměty pracuje, využívá tvořivosti, iniciativy a schopností učitelů. Podporuje vzdělávání učitelů, zejména v oblasti jazykové.

Učitelé se pravidelně zúčastňují jazykových stáží. Škola získala akreditaci pro udělování certifikátu, který umožňuje úspěšným žákům gymnázia i jiných škol studovat bez vykonání jazykových zkoušek v zemích, kde se mluví německy. Jedinečných schopností učitelů škola využívá nejen pro zkvalitnění výuky, ale i k všestrannému rozvoji osobnosti žáka rozsáhlou nabídkou dalších aktivit a zájmové činnosti. Uplatnění tvořivosti, iniciativy a dobrých nápadů vedení školy i učitelů bylo patrné v estetické úpravě interiéru školy. Někteří učitelé školy vykonávají lektorskou činnost v různých vzdělávacích zařízeních MŠMT ČR, případně pracují jako externí vysokoškolští učitelé nebo publikují v odborném tisku.

Začínajícím učitelům je určen uvádějící učitel. Vedení školy dále připravuje sborník legislativních dokumentů, didaktických a pedagogických doporučení, které usnadní nejen začínajícím učitelům orientaci ve školské problematice.

Při řízení vychází ředitel školy z plánu práce a kontroly jeho plnění. Ve škole je vytvořen promyšlený systém hmotného a morálního stimulování pracovníků. Na jeho koncipování se mohli všichni učitelé podílet prostřednictvím metodických a poradních orgánů, včetně odborů. Zásady pro poskytování proměnlivých složek platu jsou součástí kolektivní smlouvy. S kritérií hodnocení byli seznámeni všichni pracovníci. Při hodnocení byl zaveden bodový systém, do kterého jsou zahrnuty: kvalita práce, aktivita, práce v předmětových komisích, správcovství sbírek, správcovství učeben, maturita, pomoc začínajícím učitelům. Učitelé zpracovávají měsíční výkaz činnosti a jednou za půl roku provádějí sebehodnocení. Tyto materiály slouží vedení školy jako pomůcka při stanovení proměnlivých složek platu.

Učitelé jsou vedeni a motivováni demokratickým stylem, mají prostor pro sebehodnocení. Systém pravidelného sebehodnocení školy není vytvořen. K tomuto účelu slouží pouze dílčí ukazatele.

Systém vedení a motivování učitelů je příkladný, rozsah a efektivnost mají nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy zpracovalo harmonogram kontrolní činnosti, který zahrnuje kontrolu celé

organizační struktury. Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je prováděna podle stanovených kompetencí jednotlivých členů širšího vedení (ředitel školy, dva zástupci ředitele, výchovná poradkyně, vedoucí aktivu třídních učitelů). Vedení školy se zúčastňuje schůzek předmětových komisí, sleduje a kontroluje jejich práci. V rámci sledovaných předmětů bylo zjištěno, že se výrazně zlepšila obsahová stránka tematických plánů. Příkladně zpracované jsou plány pro výuku anglického a německého jazyka. Jejich tvorba není samoučelná, plní úlohu závazných standardů v jednotlivých ročnících. Kontrola povinné dokumentace je prováděna. Namátkovou kontrolou některých třídních knih nebyly zjištěny nedostatky. Vedení školy si stanovilo minimálně třicet hospitací za rok (každý člen vedení). Hospitace se uskutečňují podle časového harmonogramu. Z hospitací jsou prováděny záznamy, které mají dobrou vypovídací hodnotu a jsou projednávány s každým učitelem. Při nedostatecích jsou přijímána opatření. Některé závěry jsou zobecňovány a následně projednávány na schůzkách předmětových komisí a pedagogických poradách. V průběhu inspekce provedlo vedení školy společně se členy inspekčního týmu 22 hospitace. Následné rozborů směřovaly k podrobné analýze výuky, byl veden otevřený dialog mezi učitelem a vedoucím pracovníkem, při zjištění nedostatků přijímalo vedení školy opatření ke zkvalitnění práce učitelů.

Zpětnou vazbou, která mapuje vzájemné vztahy, je diagnostická činnost třídních učitelů a výchovné poradkyně. Koordinátorem a spojovacím článkem obou funkcí je aktiv třídních učitelů. Jeho funkčnost a účinnost nemůže být pro krátkou dobu činnosti posouzena.

Pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků škola využívá testů Kalibro a v tomto školním roce vlastní evaluační nástroje pro předměty cizí jazyky, český jazyk a literatura, matematika, fyzika, chemie, biologie a dějepis. Výsledky testů pro jednotlivé ročníky a třídy budou bodově ohodnoceny a zveřejněny na nástěnce v prostorách školní chodby. Učitelé mohou výsledky testů převést na běžnou klasifikaci a následně ji zahrnout do hodnocení žáka.

Systém kontrolních mechanismů poskytuje vedení školy zpětnou vazbu, účinnost a funkčnost aktivu třídních učitelů a evaluačních nástrojů (testů školy) nelze v současné době objektivně posoudit.

Systém kontrolních mechanismů je příkladný, jejich účinnost má nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Systém a rozsah řízení je příkladný, v hodnocení účelnosti a účinnosti sledovaných jevů výrazně převažují pozitiva.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V říjnu 1999 provedlo vedení školy obsahovou úpravu těch ustanovení školního řádu, která se týkala docházky žáka do školy a konání komisionálních zkoušek v případě absence žáka. Ustanovení byla dána do souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 354/1999 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších úprav. Současně se všichni učitelé zúčastnili opakovaného proškolení v oblasti školské legislativy a byli poučeni o používání v současné době platných legislativních termínů.
- V době inspekce se sešla studentská rada, která se zabývala především nejaktuálnějším společensko-kulturním problémem města - návrhem na zrušení Muzea hodin ve Šternberku. Rada řešila přípravu akcí, které měly podpořit zachování této expozice. V průběhu řízeného i individuálního rozhovoru potvrdili členové rady vedoucí inspekčního týmu, že její deklarované kompetence nejsou formální. Zástupci rady se mohou

zúčastňovat porad širšího vedení i pedagogů, využívají možnosti předkládat návrhy a připomínky. Ze zápisů z některých porad vyplynulo, že zástupci studentské rady tuto možnost využívají.

- Ve dnech 21. 10. - 9. 12. 1999 žáci všech tříd podstoupí podle vytvořeného harmonogramu testování z předmětů biologie, cizí jazyk, český jazyk a literatura, dějepis, fyzika, chemie a matematika. Většinou budou použity školní testy, v pěti třídách testy Kalibro. Testy budou v jednotlivých třídách zadávat a opravovat učitelé, kteří mají pro předmět kvalifikaci, ve třídě však neučí. V rámci inspekční činnosti byla navštívena jedna hodina, v níž proběhlo testování z německého jazyka (třída 3. A). Testy ověřovaly znalosti a dovednosti žáků, které si osvojili zejména od začátku školního roku, předpokládaly však již určitou úroveň osvojených vědomostí z předcházejících ročníků studia. Součástí testu byl poslech a reprodukce slyšeného slova.
- Vedení školy vypracovalo vnitřní klasifikační řád. Jeho úkolem je sjednocení klasifikace v rámci školy a zachování maximální objektivity. Inspekce se jeho účinností nezabývala. Analýza funkčnosti vnitřního klasifikačního řádu nebyla vedením školy předložena.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR čj. 29 944/98-21 ze dne 2. 11. 1998 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
- Inspekční zpráva z komplexní inspekce čj. K-13-03/9596-194 ze dne 9. 5. 1996
- Učební plán třídy VI. A, VII. A (čj. 17711/91-20 a čj. 28205/91-20, víceleté studium)
- Učební plán třídy IV. R (čj. 20595/99-22 schválené dne 20. 9. 1999 MŠMT ČR pro Gymnázium Šternberk, čtyřleté studium se zaměřením na živé jazyky)
- Osnovy sledovaných předmětů (čj. 27 532/95-2, 10 912/96-21, 20 596/99-22)
- Záписy z předmětových komisí sledovaných předmětů
- Tematické plány sledovaných předmětů
- Koncepce Gymnázia Šternberk ze dne 27. 10. 1999
- Plán práce a řízení na školní rok 1999/2000 ze dne 30. 8. 1999
- Organizační řád školy ze dne 1. 4. 1999
- Plán kontrolní činnosti ze dne 30. 8. 1999
- Výroční zpráva ředitele školy za školní rok 1997/1998
- Výroční zpráva ředitele školy za školní rok 1998/1999
- Vnitřní řád školy (školní řád)
- Osobní dokumentace žáků - třídy V. B, III. R
- Třídní knihy - II. R, IV. B, VI. B, V. B, IV. R
- Třídní výkaz - VII. B
- Záписy z porad
- Personální dokumentace učitelů hodnocených předmětů

ZÁVĚR

Z průběhu inspekce a ze studia dokumentace školy vyplynulo, že vedení školy klade důraz na náročnost a důslednost ve výchovně-vzdělávacím procesu, a to nejen ve vztahu k žákům, ale i učitelům a sobě samým.

Vedení školy využívá podněty žáků, učitelů, rodičů, orgánů státní správy a dalších partnerů ke zlepšení výchovně-vzdělávací činnosti. Dokladem je výrazně pozitivní vývoj od roku 1996, kdy byla škola hodnocena v rámci inspekční činnosti, a to v kvalitě vzdělávání i řízení školy.

Ke dni inspekce byly zjištěny tyto pozitivní změny:

- *zkvalitnění materiálně-technických podmínek výuky zrekonstruováním přidělených historických objektů*
- *přijímání učitelů s úplnou kvalifikací*
- *výraznější zapojení učitelů do života školy a zájmové činnosti žáků (vynikající prezentace školy, počet kroužků se zvýšil z 12 na 26)*
- *zvyšování odbornosti učitelů jejich lektorskou a přednáškovou činností*
- *zvýšení úspěšnosti při přijímání žáků na vysoké školy (ze 70 % na 78,8 %)*
- *zkvalitnění koncepce školy, která není samoúčelná a vychází z analýzy výchovně-vzdělávacího procesu*
- *posílení demokratických principů začleněním aktivu třídních učitelů a studentské rady jako poradních orgánů do organizační struktury školy*
- *posílení kompetencí předmětové komise*
- *aplikace nových kritérií pro přidělování proměnlivých složek platu*
- *tvorba a plošné zavádění vlastních evaluačních nástrojů*
- *dodržování systematické a důsledné hospitační činnosti*

Výrazná negativa nebyla v průběhu inspekce zjištěna.

Čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu bylo sledováno pouze v rámci nákupu učebních pomůcek pro hodnocenou skupinu předmětů. Jejich nákup je prováděn účelně a efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v.r.
Členka týmu	Mgr. Dagmar Raisová	Dagmar Raisová v.r.

V Přerově dne 26. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 11. 1999

Razítko

Mgr. Jiří Hackenwald

Jiří Hackenwald v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo č. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Olomouc	1999-12-21	předáno osobně
Zřizovatel: MŠMT ČR	1999-12-20	179/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nepodány.